

KALIX KOMMUN

Årsrapport VA 2023

Samhällsbyggnadsnämnd

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsberättelse	3
2 Resultaträkning	8
3 Balansräkning.....	9
4 Noter	10

1 Verksamhetsberättelse

Verksamheten

Vatten och avlopp hanteras av teknisk försörjning som är en avdelning inom Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Uppdrag

Teknisk försörjnings uppdrag är att inom verksamhetsområdet på ett kostnadseffektivt sätt:

- tillhandahålla rent och hälsosamt dricksvatten till kunderna
- avleda och rena spillvatten på ett miljö- och hälsomässigt sätt enligt fastställda myndighetskrav
- bidra till kommunens ansvar att avleda dag- och dräneringsvatten från fastigheter och anslutna ytor till lämplig recipient
- förvalta och utveckla VA-infrastrukturen såsom ledningsnät och processanläggningar
- ta ut avgifter för att täcka kostnaderna för vattentjänsterna
- bidra till kommunens utveckling genom en långsiktig VA-planering.

Kund och utveckling

Kommunen planerar att genomföra ett strukturerat utbyte under 4 års tid med byte av cirka 1500 vattenmätare per år för att klara att byta de cirka 6500 mätare som finns ute med äldre modell.

Arbetet startade 2022. De nya digitala mätarna innebär förutom en säkrare och exaktare mätning, teknik för att höra läckor ute på ledningsnätet och det går att göra riktat underhållsarbete med stora besparingar i tid och pengar. Mätarna fjärravläses vilket gör att behovet av kundernas inrapportering av mätarställningar försvinner.

Utifrån gällande regler och den plan om utbyte av cirka 1500 mätare per år initialt under en 4-årsperiod kommer förvaltningen att dela in kommunen i olika områden. Vilka geografiska områden och vilken turordning detta görs kommer att bestämmas av förvaltningen vid planeringen av arbetet. En särskild projektledare, som finns vid VA-verksamheten, ansvarar för genomförandet.

Dricksvatten och säkerhet

Större delen av invånarna i Kalix kommun är anslutna till kommunalt dricksvatten. Undantag är delar av landsbygden, till exempel Korpikå med omnejd.

I Kalix kommun finns åtta kommunala vattenverk lokaliserade i Kalix, Kålsjärv, Lappbäcken, Morjärv, Myrdalen, Pålänge, Vitvattnet och Övermorjärv. Kommunen har också ett vattenverk inom Luleå kommun lokaliserat i Rörbäck som försörjer Töre, Siknäs och Sören med dricksvatten.

Dricksvatten från allmänna anläggningar ska vara tjänligt när det når konsumenterna. Vattenkvaliteten från de kommunala vattenverken kontrolleras regelbundet genom provtagning både i vattenverket och ute på ledningsnätet.

I Sverige är det Livsmedelsverket som bestämmer vad som gäller för dricksvattnets kvalitet. Kommunen som vattenproducent utför regelbundet provtagning enligt Livsmedelsverkets krav på det dricksvatten vi levererar.

I Kalix kommun kommer allt kommunalt dricksvatten från grundvattentäkter och är av mycket god kvalitet. Vattenkvaliteten är olika beroende på var i kommunen du bor och till vilket vattenverk din fastighet är ansluten.

Kalix försörjer Kalix, Bredviken, Bondersbyn, Börjelsbyn, Gammelgården, Innanbäcken, Karlsborg, Månsbyn, Nyborg, Rian, Risön, Rolfs/Grytnäs, Ryssbält, Storön, Stråkanäs, Vallen, Östanfjärden och Vånafjärden

Kålsjärv

Lappbäcken försörjer Lappbäcken, Sangis, Båtskärsnäs och Frevisören

Morjärv

Myrdalen försörjer Björkfors, Hällfors, Tandfors och Lappträsk

Pålänge

Rörbäck försörjer Siknäs, Töre och Sören

Vitvattnet

Övermorjärv

Avloppsrening och miljö

I Kalix kommun finns det 11 st. kommunala avloppsreningsverk som tar hand om och renar avloppsvatten från näringsämnen och andra föroreningar.

Reningsverk finns i Kalix, Båtskärsnäs, Lappbäcken, Morjärv, Pålänge, Sangis, Siknäs, Storön, Sören, Töre och

Östanfjärden.

Cirka 80 % av kommunens innevånare är anslutna till det kommunala avloppsnätet.

Övriga anläggningar

Förutom ovan nämnda anläggningar finns även 65 överbyggda pumpstationer för avlopp, 30 pumpstationer utan överbyggnad samt 4 dagvatten-pumpstationer utan överbyggnad. För dricksvatten har vi 4 vattentorn, fem tryckstegringar med mätkammare och 14 mätkammare.

VA-planering

Kommunen har i december 2021 antagit Verksamhetsområden gällande vatten och spillvatten inom Kalix kommun. December 2022 har en VA-plan för Kalix kommun antagits. Vissa revideringar sker för närvarande för att anpassa till den nya lagstiftningen för vattentjänstplaner.

Organisation

Personalen är indelad i två enheter:

VA-ledningsnät består av 1 driftledare och fyra rörläggare. Dessa utför såväl arbete inom drift med reparation av ledningsnät (läckor), ventil- och servisbyten mm. Dessutom utförs delvis arbeten inom investeringar i egen regi. Större investeringar finns inte resurser till utan utförs av entreprenör. Även en abonnentansvarig som har hand om samtliga ca 6000 abonnenters vattenmätare och utredningar/kontakter direkt kopplade mot abonnenten.

VA-anläggningar består av 1 driftledare och 5 maskinister. Dessa sköter driften av kommunens anläggningar som kan ses ovan. 2 VA-tekniker varav 1 direkt kopplad till provtagning och 2 Elektriker varav 1 delvis även arbetar med gatubelysning finns även på enheten.

Utöver detta så finns inom avdelningens stab, 1 VA-ingenjör som tillsammans med provtagande VA-tekniker tillser att kommunen klarar de miljökrav och utredningar som krävs för att bedriva verksamhet samt provtagningar på alla anläggningar och ledningsnät. Från staben arbetar även avdelningschef, driftchef, utredningsingenjör och karttekniker delvis med frågor kopplade till drift av VA som exempelvis administrativa frågor, driftplanering, utredningar och kartstöd. Totalt finansieras 17,35 tjänster av VA-taxan. Detta inkluderar också att kommunen har en dygnet runt, året runt jour med beredskap för att hantera störningar på anläggningar och ledningsnät (ex. läckor, översvämningar mm).

Betydande händelser under året

Arbetet med övergång till digitala vattenmätare sker fortsatt och cirka 2000 mätare är bytta vilket motsvarar en tredjedel av mätarna.

Vattentornet i Morjärv har haft en större renovering under året.

Större VA-ombyggnader i samband med vägrenovering har skett på Jägarbovägen och Skiljevägen.

I Östanfjärden har en längre ledningssträcka lagts om för att minska inläckage på avloppsnätet. Vattenledningar har samtidigt renoverats längs sträckan.

Ekonomi

Vatten och avloppsverksamheten visar för 2023 ett underskott på 1 858,6 tkr. Underskottet beror till största del på minskade intäkter och återbetalningar samt att taxan lämnades oförändrad till 2023. Underskottet beror också till viss del på att semesterlöneskuld och sociala avgifter på semesterlöneskulden för VA-personal från 2023 redovisas på VA-verksamheten, tidigare har det redovisats på central nivå i kommunen.

Då verksamheten föregående år haft ett överuttag så återförs del av detta vilket ger ett nollresultat för verksamheten. Kostnadstäckningsgraden för 2023 är 96%.

Ekonomisk utveckling

År, belopp i tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Omsättning	46 393	44 068	44 797	44 740	46 523
Drift (exkl. personal)	-22 401	-22 346	-21 131	-21 638	-21 812
Personal	-9 545	-8 247	-8 166	-8 147	-8 924
Avskrivningar	-11 393	-11 197	-12 578	-12 706	-12 954
Internränta	-3 065	-2 332	-2 764	-3 256	-3 165
Finansnetto	11	54	68	26	-9
Totala kostnader	46 393	44 068	44 571	45 721	-46 847

Årets personalkostnader har ökat betydligt jämfört med föregående år. Orsakerna till detta är dels att från 2023 så redovisas semesterlöneskuld med tillhörande sociala avgifter för VA-personal på VA-verksamheten. Dels att PO-pålägget 2023 var betydligt högre än 2022 (3,9% högre) vilket ger högre kostnader och dels 2023 års lönerörelse som inom Kommunal Norrbottens avtalsområde gav ett löneutökningsutrymme på 4,1%.

Eftersom årets kostnader översteg intäkterna med 1 859 tkr har motsvarande belopp återförts från överuttaget år 2022. Kvar att återföra finns därmed 1 773 tkr, vilket bör göras innan 2025 års utgång (se tabell nedan samt not 4).

Resultatavstämning i förhållande till självkostnadsprincipen

År, belopp i tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Överuttag/underskott	-1 859	3 632	226	-981	-324
Eget kapital	0	-16 622	-16 622	-16 848	-15 867
Förutbetalda avgifter	1 773	3 632			

Investeringar

Under betydande händelser finns beskrivet större investeringsprojekt under året.

Projekt som inte kunnat genomföras under året är pumpstation Sandviken-Båtskärsnäs på grund av att dom från Mark- och miljööverdomstolen dröjt. Projektet utförs nu 2024.

Andra projekt som skjutits framåt är omläggning av VA på Ängsvägen-Ekvägen Töre, punktåtgärder Nyborg och nytt datasystem. Dessa projekt planeras istället in för kommande år.

I tabell nedan (specifikation årets investeringar) avser beslutad totalbudget de budgetmedel som beslutats för projektet till och med 2024.

Summa investeringar

År, belopp i tkr	2023	2022	2021	2020	2019
	17 369	26 529	22 293	13 561	18 811

Specifikation årets investeringar

Belopp i tkr	Färdigställda investeringsprojekt			Årets investeringar		
	Utgifter sedan projektens start, flerårsprojekt			Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
	Beslutad totalbudget	Utfall t.o.m. år 2023	Totalutgift			
Ram investeringar						
Vattentorn Karlsborg Reno	4 000	4 223	4 223	0	12	-12
Östanfjärden inläckage				2 500	1 843	657
Vattenverk Maskinell utr				800	838	-38
Reningsverk Maskinell utr				800	770	30

Gammelgården pumpst renov				300	180	120
Morjärvs Vattenverk	2 373	2 062	2 062	487	176	311
Slingerv etapp 3 del 1	6 100	6 837	6 837	1 500	930	570
Arbetsmaskiner, redsk VA				520	421	99
Summa ram investeringar	12 473	13 122	13 122	6 907	5 170	1 737
S:a färdigställda projekt	12 473	13 122	13 122	6 907	5 170	1 737

Pågående investeringsprojekt

Belopp i tkr	Utgifter sedan projektens start, flerårsprojekt			Årets investeringar		
	Beslutad totalbudget	Utfall t.o.m. år 2023	Beräknad totalutgift	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Ram 2023 investeringar						
Byte Vattenmätare				2 500	2 197	303
Anl avg VA-anslutningar				0	-947	947
VA Skiljevägen				500	1 596	-1 096
VA Jägarbovägen				1 600	1 541	59
Pumpst Sandviken - Båtskä				480	0	480
Projekteringar				900	21	879
Omb provtag Lappbäcken RV				100	0	100
Övervakningsystem Sörens RV				300	83	217
Inläckage Lappbäcken				100	0	100
Nyborg punktätgärder ledn				1 000	0	1 000
VA Slingerv etapp 3 del 2	4 200	41	4 200	0	41	-41
Ängsv-Ekv Töre omlägg led				2 000	0	2 000
VA Korpralsvägen	7 000	86	7 000	0	86	-86
Nytt Datasystem				1 200	0	1 200
Pålänge vattenverk utredn				200	149	51
Högreservoar Morjärv				2 500	3 928	-1 428
S:a ram investeringar	11 200	127	11 200	13 380	8 695	4 685
Överförda investeringsmedel från 2022						
Byte Vattenmätare	6 395	3 745	7 500	292	292	0
VA Skiljevägen	2 900	3 996	3 996	655	655	0
VA Jägarbovägen	6 550	6 491	6 491	2 343	2 343	0
Morjärv VA-nät kvalitetsf	2 000	1 028	2 000	972	0	972
Pumpst Sandviken - Båtskä	1 030	30	1 030	994	24	970
Brandposter	7 000	4 594	7 000	2 594	190	2 404
S:a överförda investeringsmedel	25 875	19 884	28 017	7 850	3 504	4 346
S:a pågående projekt	37 075	20 011	39 217	21 230	12 199	9 031
SUMMA INVESTERINGSPROJEKT	49 548	33 133	52 339	28 137	17 369	10 768

Taxor

Va-taxan består av en fast avgift och en rörlig avgift beroende på konsumtion av va-tjänster. Utöver detta tar VA-verksamheten ut anslutningsavgifter vid nyanslutningar av abonnenter. Hur de olika taxorna är konstruerade

framgår av kommunens hemsida.

Fullmäktige beslutade på sitt sammanträde den 27 november 2023 att höja anläggnings- och brukningstaxorna med 5 % per den 1/1-2024.

Taxan har dessförinnan justerats enligt följande:

2023: 0,0%

2022: 2,2%

2021: 2,5%

2020: 2,0%

2019: 2,0%

Vid en jämförelse med liknande VA-huvudmän avseende befolkningsstruktur och geografiska förutsättningar är Kalix kommuns Va-taxa låg avseende småhus (plats 9/46) och genomsnittlig (28/46) på lägenheter.

Kommunfullmäktige har den 28 november 2022 antagit en VA-plan för Kalix kommun där investeringsbehovet bedöms öka kommande år. Detta kommer i sin tur medföra behov av att VA-taxan behöver öka under kommande år för att klara reinvesteringsbehovet samt allmänna kostnadsökningar.

2 Resultaträkning

Resultaträkning VA-enheten 2023, belopp i tkr	Not	Budget	Resultat	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	2	46 099	46 393	-294
Verksamhetens kostnader	3	-32 931	-31 946	-985
Avskrivningar	5,6	-10 027	-11 393	1 366
Verksamhetens nettokostnader		3 141	3 054	87
Skatteintäkter				
Generella statsbidrag och utjämning				
Finansiella intäkter		0	96	-96
Finansiella kostnader	1	-14	-85	71
Internränta		-3 127	-3 065	-62
Resultat efter finansiella poster		0	0	0
Extraordinära poster				
Årets resultat	4	0	0	0

3 Balansräkning

Balansräkning, VA-enheten, bekopp i tkr	Not	2023	2022	2021
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5	254 776	149 442	144 830
Maskiner och inventarier	6	2 547	312	367
Övriga materiella anläggningstillgångar				
S:a materiella anläggningstillgångar		257 323	149 754	145 197
Finansiella anläggningstillgångar				
Summa anläggningstillgångar		257 323	149 754	145 197
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar		3 845	3 335	1 841
Övriga fordringar		6 624		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		236		
Beräknade likvida medel		14 872	22 012	8 215
Summa omsättningstillgångar		25 577	25 347	10 056
SUMMA TILLGÅNGAR		282 900	175 101	155 253
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
IB eget kapital	8	0	-16 622	-16 848
Årets resultat		0	0	226
Eget kapital		0	-16 622	-16 622
Avsättningar				
Avsättningar		589		
Summa avsättningar		589		
Skulder				
Långfristiga skulder				
Lån av kommunen		241 165		
Lån bank		20 000		
Finansiell leasing		1 351		
Förutbetalda anläggningsavgifter		1 715	1 026	787
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder		4 541		
Övriga kortfristiga skulder		10 852		
Kortfristiga skulder Kalix kommun, leverantörsskulder			187 065	171 088
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7	2 687	3 632	0
Summa skulder		282 311	191 723	171 875
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		282 900	175 101	155 253

4 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning samt med beaktande av lagen om allmänna vattentjänster.

En fullständig beskrivning av Kalix kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning.

Avsättning pensioner

Avsättning av pensionsskuld redovisas i balansräkningen. Pensionskostnader belastar resultatet genom personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) samt genom ränta på pensionsavsättningen.

Fördelning av gemensamma kostnader

Kalix kommuns VA-verksamhet är en del av samhällsbyggnadsnämnden varför olika resurser är samordnade i kommunen. För att redovisa ett rättvisande resultat för verksamheten fördelas dessa gemensamma kostnader till VA-verksamheten.

En fördelning av administrativa tjänster och gemensamma kostnader görs från kommunledningsförvaltningen. Denna fördelning baseras på uppskattad tid som ekonomer, ekonomiassistenter, tjänster inom stab, arbetsgivarenheten samt IT arbetar mot VA-verksamheten. Fördelningen innefattar också del av gemensamma kostnader för datasystem (exempelvis ekonomisystem, lönesystem, växelsystem), bankavgifter och internet.

En fördelning av administrativa kostnader görs från teknisk försörjnings stab motsvarande uppskattad tid som dessa tjänster arbetar mot VA-verksamheten. Denna fördelning innefattar också del av gemensamma kostnader för lokal och kontorskostnader.

Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkter som redovisas är ränteintäkter på kundfordringar och de finansiella kostnaderna som redovisas är ränta på finansiell leasing och pensionsavsättningar. I de finansiella kostnaderna finns inte ränta för det externa lånet. Istället debiteras VA-verksamheten internränta.

Not 2 Verksamhetens intäkter

<i>Belopp i tkr</i>	2023	2022	2021
Brukningsavgifter	44 017	47 088	44 367
Övriga intäkter	150	319	191
Periodiserad intäkt anslutningsavgifter från tidigare år	367	293	239
Överuttag/ökning skuld till abonnentkollektivet	1 859	-3 632	0
Summa verksamhetens intäkter	46 393	44 068	44 797

Not 3 Verksamhetens kostnader

<i>Belopp i tkr</i>	2023	2022	2021
Personalkostnader	9 545	8 247	8 166
Entreprenadkostnader	2 917	2 575	2 660
Inköp av material och varor	3 905	3 644	2 925
Bränsle, energi, vatten	3 893	4 205	4 952
Internt fördelade kostnader *	2 977	2 834	2 540
Övriga verksamhetskostnader	8 709	9 088	8 055
Summa verksamhetens kostnader	31 946	30 593	29 298

* Se not 1 för beskrivning av fördelningsprinciperna

Not 4 Resultatavstämning i förhållande till självkostnadsprincipen

År, belopp i tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Överuttag/underskott	-1 859	3 632	226	-981	-324
Eget kapital	0	-16 622	-16 622	-16 848	-15 867
Förutbetalda avgifter	1 773	3 632			

År 2022 översteg intäkterna kostnaderna med 3 632 tkr, vilket innebär ett överuttag. Överuttaget bokfördes som en skuld till abonnentkollektivet (förutbetald intäkt).

År 2023 redovisas ett underskott på 1 859 tkr och då har motsvarande summa återförts från överuttaget 2022.

Not 5 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Belopp i tkr	2023	2022	2021
Mark, byggnader och tekniska anläggningar			
Ingående anskaffningsvärde	410 064	395 193	380 568
Investeringar	18 260	14 871	14 625
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Överföringar	100 694	0	0
Utgående anskaffningsvärde	529 018	410 064	395 193
Ingående ackumulerade avskrivningar			
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Överföringar	0	0	0
Årets avskrivningar	-10 887	-10 259	-11 419
Utgående ackumulerade avskrivningar	-274 242	-260 622	-250 363
Ingående ackumulerade nedskrivningar			
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Årets avskrivningar/återföringar	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Utgående redovisat värde	254 776	149 442	144 830
Därav finansiell leasing	0	0	0

Under år 2023 har ett arbete med att förbättra och förfina VA-redovisningen gjorts. I samband med detta har VA-verksamhetens anläggningstillgångar kartlagts och därmed har tillgångar motsvarande 100 694 tkr överförts från kommunens anläggningstillgångar till VA-verksamheten.

Kommunens avskrivningstider antal år:

	Kommun
Fastigheter	10 - 80 år
Gator	40 -100 år
Vattenledningar	35 -100 år
Avloppsledningar	70 - 100 år

Vid nyinvesteringar sker en mer detaljerad indelning av komponenter.

Not 6 Maskiner och inventarier

Belopp i tkr	2023	2022	2021
Maskiner, inventarier och transportmedel			
Ingående anskaffningsvärde	4 239	4 239	4 239
Investeringar	1 845	0	0
Försäljning	0	0	0
Utrangering	0	0	0
Överföringar	-172	0	0
Utgående anskaffningsvärde	5 912	4 239	4 239
Ingående ackumulerade avskrivningar			
Försäljning	0	0	0
Utrangering	0	0	0
Överföring annat konto	0	0	0
Årets avskrivningar	-404	-55	-57
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 365	-3 927	-3 872
Utgående redovisat värde	2 547	312	367
Därav finansiell leasing:			
varav maskiner	0		
varav inventarier	0		
varav transportmedel	1 365		

Under år 2023 har ett arbete med att förbättra och förfina VA-redovisningen gjorts. I samband med detta har VA-verksamhetens anläggningstillgångar kartlagts och därmed har tillgångar motsvarande 172 tkr överförts till kommunens anläggningstillgångar från VA-verksamheten.

Kommunens avskrivningstider, antal år

Maskiner (övriga fordon)	5 -10 år
Inventarier	5 -10 år
Transportmedel	3 -15 år

Not 7 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Belopp i tkr	2023	2022	2021
Förutbetalda intäkter (skuld till abonnentkollektivet) *	1 773	3 632	
Upplupna leverantörsskulder	554		
Upplupna löner, semesterlöner och sociala avgifter	360		

* Överuttaget 2022 på 3 632 tkr bör återställas innan 2025 års utgång (3 år). År 2023 återförs 1 859 tkr vilket gör att 1 773 tkr återstår att återställa innan 2025 års utgång.

Not 8 Eget kapital

Belopp i tkr	2023	2022	2021
Ingående eget kapital	0	-16 848	-15 867
Årets resultat	0	226	-981
Utgående eget kapital	0	-16 622	-16 848

Under år 2023 har ett arbete med att förbättra och förfina VA-redovisningen gjorts. Arbetet har medfört att VA-verksamhetens ingående egna kapital 2023 har justerats till noll. Detta medför ingen påverkan på kommunens totala egna kapital.

